

UUS LIIK PEREKONNAS *DACRYMYCES*

A. RAITVIIR

Dacrymyces estonicus Raitviir sp. nova.

Carposomata minuta, 1—2,5 mm lata et crassa, pustulata vel applanato-turbinata, pallide flavescentes, molliter gelatinosa, in superficio minute rugulosa, sicca cornea, lutea. Hyphae septatae, tenuiparietales, laeves. Probasidia urniformes, 40—57×5,5—9 μ. Epibasidia cylindraceae, 25—40×4—7 μ, sterigmatibus lateralibus. Basidiosporae ovatae, 19—22×8—10,5 μ, 7-septatae, luteae. In ligno demortuo piceae crescit.

Type: Estonia, district Põlva, Hatiku, ad ramos *Piceae excelsae* dejectae, 28. IX 1958, leg. A. Raitviir (№ 40566 in Herbario Instituti Zoologici et Botanici in Tartu).

Ab omnibus aliis speciebus *Dacrymycium probasidiis* urniformibus differt.

Viljakehad väikesed, läbimõõduga 1—2,5 mm, ja sama kõrged, näsakujulised või lamendunud vurrikujulised, kahvatukollased, pehmesültjad, veidi kortsulise ülä-küljega, kuivanult köhrjad ja kollased. Hüüfid vaheseintega, pannaldetu, õhukese-seinalised, siledad. Probasiidiumid alusel urnikujuliselt laienenud, 40—57×5,5—9 μ. Epibasiidiumid silindrilised, külgmiste sterigmadega, 25—40×4—7 μ. Kandeosed piklikud, 19—22×8—10,5 μ, 7 vaheseinaga, kollased. Kasvab kuuse surnud puidul (joon. 1).

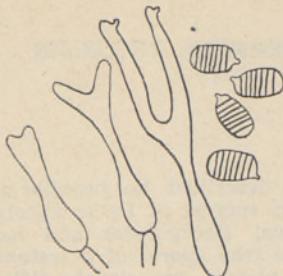
Tüüp: Põlva raj., Hatiku, *Picea excelsa* kuivanud oksal, 28. IX 1958, kogus A. Raitviir (nr. 40566 Eesti NSV Zooloogia ja Botaanika Instituudi herbaariumis Tartus).

Käesolev liik erineb kõikidest perekonna *Dacrymyces* liikidest urnikujuliste probasiidiumidega.

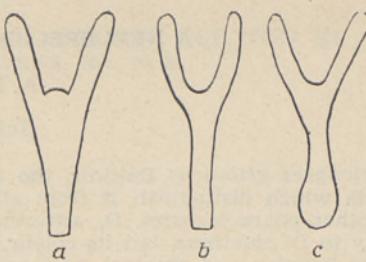
D. estonicus eosed on tüüpiliselt kaheksarakulised. Samasuguste eostega liikidest — *D. nigrescens* Lowy, *D. chrysocomus* (Fr.) Tul. ja *D. palmatus* (Schw.) Bres. — erineb käesolev liik tugevasti juba väliselt. Ainsast sarnase välimusega liigist *D. abietinus* Schr. erineb *D. estonicus* heledama värvuse, suhteliselt lühemate ja laiemate eoste ja kõigepealt muidugi basiidiumide poolest.

Mõnedes kandseente rühmades loetakse basiidiumi kuju tähtsaks süsteematiiliseks tunnuseks, näit. sugukonnas *Corticaceae*, kus selle alusel eristatakse mitmeid perekondi (Eriksson, 1958).

Seltsis *Dacrymycetales* varieerub basiidiumi kuju vähem kui mitmetes teistes kandseente seltsides ja sugukondades ega ole seltsisises süsteematiskas olulise tähtsusega. Probasiidium on kõikidel senituntud liikidel silindriline või tölvjas, epibasiidiumid silindrilised, ning basiidiume on peaaegu alati kirjeldatud lihtsalt «tüüpilistena».

Joon. 1. *Dacrymyces estonicus*'e basiidiumid erinevates arengustamides ja kandeosades.
(Suurendus 300X.)

Joon. 2. Basiidiumi kuju tüüpib seltsis *Dacrymycetales*:
a — *Dacrymyces chrysocomus*, b — *Femsjonia luteo-alba*, c — *Dacrymyces estonicus*.

Siiski võime senituntud *Dacrymycetales*'te basiidiumi kuju eristada kahte tüüpi. Esimesele tüübile (joon. 2, a) on iseloomulik epibasiidiumide aluste vaheline probasiidiumi (hüpopasiidiumi) selgelt sissenöördunud kumer tipp. Teisel tüübil (joon. 2, b) seda ei esine ja probasiidiumist hargnevate epibasiidiumide vahele jääb ühtlane nõgus kaar. Esimest tüüpi basiidiumid esinevad kõige iseloomulikumal kujul *Dacrymyces chrysocomus*'el, teist tüüpi basiidiumid *Femsjonia luteo-alba*'l. Nüüd lisandub neile kahele tüübile veel kolmas, *D. estonicus*'e basiidiumitüüp (joon. 2, c).

Erinevusi nende kolme tüübi vahel ei saa aga pidada nii olulisteks, et neile võiks *Dacrymycetales*'te süsteematiskas erilist väärust omistada nagu resupinaatsete mittelehikseente juures. Siiski näib, et mõningate liikide eristamisel võib basiidiumi kuju osutuda üsna kasulikuks tunnuseks. Selle kohta on aga vajalikud täpsemad konkreetsed uurimistööd.

KIRJANDUS

J. Eriksson, 1958. Studies of the Swedish *Heterobasidiomycetes* and *Aphyllophorales* with special regard to the family *Corticiaceae*. Uppsala.

Eesti NSV Teaduste Akadeemia
Zooloogia ja Botaanika Instituut

Saabas toimetusse
6. III 1962

НОВЫЙ ВИД ИЗ РОДА *DACRYMYCES*

А. Райтвийр

Резюме

Описанный новый вид *Dacrymyces estonicus* имеет своеобразные урноподобные пробазидии, чем отличается от всех известных видов *Dacrymycetales*. По всем другим признакам новый вид принадлежит к роду *Dacrymyces* и является несколько схожим с *D. abietinus*, но его окраска, споры и особенно базидии ясно различаются.

Форма базидии является важным систематическим признаком в некоторых группах *Aphyllophorales*, особенно *Corticiaceae* (Eriksson, 1958). У представителей *Dacrymycetales* форма базидии варьирует меньше, чем у некоторых других групп базидиомицетов, и почти всегда характеризуется как «типичная».

Всего можно различать три типа базидии у *Dacrymycetales*. Первый тип (рис. 2, а) наблюдается у *Dacrymyces chrysocomus*, второй (рис. 2, б) — у *Femsjonia luteo-alba* и третий, новый тип (рис. 2, в) у *D. estonicus*. Различия между этими типами не так существенны, чтобы можно было использовать их как систематические признаки в той степени, как у резупинатных *Aphyllophorales*. Но некоторое значение этот признак имеет при различении видов *Dacrymycetales*.

Институт зоологии и ботаники
Академии наук Эстонской ССР

Поступила в редакцию
6. III 1962

A NEW SPECIES OF DACRYMYCES**A. Raitviir***Summary*

Dacrymyces estonicus Raitviir, the new species described, has peculiar urniform probasidia which distinguish it from all the known species of *Dacrymycetales*. By all the other characteristics, *D. estonicus* is a typical *Dacrymyces* and has some similarity to *D. abietinus*, but its colour, spore-shape (the spores of *D. estonicus* are somewhat broader and shorter), and especially the basidia, are clearly different.

The shape of the basidium has important taxonomic value in several groups of *Homobasidiomycetae*, especially *Corticaceae*, as pointed out by Eriksson (1958).

The shape of the basidium is less variable in *Dacrymycetales* than in several other groups of *Basidiomycetes* and it is usually described as "typical". However, there are three distinguishable types of the basidium of *Dacrymycetales*. The first type is characteristic of *Dacrymyces chrysocomus* (fig. 2, a), the second type — of *Femsjonia luteo-alba* (fig. 2, b), and the third type is the new *Dacrymyces estonicus*-type (fig. 2, c). It seems that the differences of the shape of the basidium are not of such great significance in the taxonomy of *Dacrymycetales* as in the taxonomy of some resupinate *Aphyllophorales*. The shape of the basidium, however, may be a good characteristic feature of some species.

Academy of Sciences of the Estonian S.S.R.,
Institute of Zoology and Botany

Received
March 6th, 1962